VEGETARISK TIDSSKRIFT

18. ÅRGANG - 15. APRIL 1924 - NUMMER 4

Indhold: Adresser. — Foreningsmeddelelser. — Møder og lignende. — Fra arbejdsmarken. — Hvad Maeterlinck mener om menneskets føde. — Hvad er sand ægte Nydelse? — Fremtidens patient til sin læge. — Miss Mathilde Hompes †. — Spredt og samlet. — Vor brevkasse. — Annoncer.

Adresser:

Vegetarisk oplysningskontor, Rødkildevej 40, Brønshøj, Kbh., telf. Gothåb 2573. Postkonto 282.

Landsforeningen Dansk vegetarisk forening, formand og kasserer: kommunelærer, cand. phil. Oluf Egerod, adr. som Veg. oplysningskontor.

Vegetarisk tidsskrift, *redaktion:* Oluf Egerod (adr. som ovenst.) og St. Fink-Jensen, Usserød, Kokkedal. *Expedition:* Oluf Egerod og lærer N. A. Vodder, Ingerslevsgade 112[4], Kbh. B., telf, Vester 6128 y.

Vegetarisk bibliotek, stud. med. E. Vodder, adr. ovenst.

Kobenhavns afd., forlagsboghandler H. L. Henriksen, Istedgade 7, st. Kbh. B., telf. Vester 3509.

Odense afd., direktør P. Chr. Hansen, lysbadeanstalten, V. Stationsvej.

Sydfyns afd., overmontør C. Beyer, Lindegårdsvej, Svendborg.

Vejle afd., bademester Fr. Frederiksen, lysbadeanstalten, Orla Lehmannsgade.

Århus afd., fru Frida Hansen, Nørre allé 30.

De spredtboendes afd., adr. som Veg. oplysningskontor.

Medlemskontingent alle afd., 7, 5 og 3 kr. for henholdsvis ægtepar, enkelte medlemmer og unge mennesker under 20 år. Indmeldelser i alle afd. modt. af Veg. oplysningskontor. Benyt postkonto 282.

Vegetarisk litteratur af enhver art fås fra Veg. oplysningskontor eller hos ovennævnte afd. af D. V. F. Forlang gratis fortegnelse.

Foreningsmeddelelser.

Tvangsvaccinationen. Vi henleder vore læseres opmærksomhed på det averterede møde den 24. ds. Den nærmeste anledning til mødet er, at hr. fabrikant *Bjørner* har fået afslag fra justitsministeren på sit andragende om fritagelse for at lade sine børn vaccinere.

Medlemmerne i København og omegn bedes virke for stor tilslutning til de 2 møder, som holdes den 28. april og 12. maj i K. F. U. K. — festsalen — af henholdsvis kaptajn *J. P. Jespersen* og direktør *Adam Poulsen*. Se nærmere herom under „Møder og lignende".

Spredtboende medlemmer, som ikke har indsendt *medlemsbidraget,* får nu tilsendt postopkrævning. Vi beder om venlig modtagelse. *Husk, at vi behøver at den støtte, vi kan få, til fremme af vor sag.*

Nødråb. Vegetarisk uddannelsesfond låner endnu i en årrække 600 kr. årligt til en ung mand, der uddanner sig til læge for at praktisere efter vore metoder. Der er nu kun 230 kr. igen i kassen, og bidragene flyder smått. Hvem vil hjælpe?

Kuhnes: „Den nye Helbredslære" er næsten udsolgt; derimod kan den til bogen hørende „Kogebog for Vegetarianere" stadig fås til købs for kr. 2,50. Den indeholder en mængde oplysninger og madopskrifter, som nok vil interessere vore husmødre.

Gaver. *Foreningen:* Kragh-Petersen kr. 3.00.

Møder og lignende.

Københavns afdelingen. *Mandag den 28. april kl. 8:* hr. kaptajn *I. P. Jespersen* holder offentligt foredrag i K. F. U. K., Store Kannikestræde 19 — festsalen — om, hvorledes man bevarer sin spændstighed, sundhed og arbejdsudholdenhed op gennem årene til den højeste alder. Der vil blive demonstration af elever fra Muller-Instituttet i alderen 10—70 år, både mænd og kvinder, altså en gentagelse af mødet den 27. februar. Enhver, der viser medlemskort for året 1924, går frit ind — andre må betale. Billetter à 1 kr. (reserveret plads 2 kr.) fås i lysbadeanstalten, St. Kongensgade 36—38, og i Nordisk sundhedsforlag, Istedgade 7, samt ved indgangen. Indtægten tilfalder dr. Mich. Larsens vegetariske børnehjemsfond.

Mandag den 12. maj kl. 8: hr. direktør *Adam Poulsen* holder offentligt foredrag i K. F. U. K., Store Kannikestræde 19 — festsalen — om *„Amerika"*. slagterierne i Chicago, forbud samt Dansk-Amerikanere. Foredraget ledsages af lysbilleder. Enhver, der viser medlemskort for året 1924, går frit ind — andre må betale. Billetter à 1 kr. (reserveret plads 2 kr.) fås i lysbadeanstalten, St. Kongensgade 36—38, og i Nordisk sundhedsforlag, Istedgade 7 (efter 1. maj), samt ved indgangen. Overskudet tilfalder dr. Mich. Larsens vegetariske børnehjemsfond.

Fra arbejdsmarken.

Københavns afd. Mandag den 24. marts havde Københavns afd. en interessant aften. Vor unge, berømte meningsfælle, solodanserinde frk. *Gerda Gulda*, viste os en ny side af sin rige, kunstneriske begavelse. På rent og skønt dansk citerede frk. Gulda Chr. Richardt's betagende „Vort land", medens billeder fra vort lille Danmark gled henover det hvide lærred, hvorefter forsamlingen sang „Der er et yndigt land". Så tog overraskelserne fat. Landsforeningens formand, hr. kommunelærer *Egerod*, der pludselig dukkede op i forsamlingen, fik til sin egen overraskelse ordet og talte nogle sande vegetariske ord. (Tak!) Så gik det løs med at gætte på den silkeklædte dukke, der var så sød, at man *måtte* tro, den hed *Gerda*. Ak ja, da hr. Egerod under stor spænding brød den forseglede konvolut, hvori navnet fandtes, blev hemmeligheden røbet. Dukken hed naturligvis *Eva*. — Stor blev dog glæden, da det viste sig, at frk. *Ullerup* havde vundet dukken, der straks blev overgivet i hr. og fru *Rasmussens* (Råstrup) hænder til videre besørgelse. Tak til fru og frk. *Guldbjerg* for deres energiske og uegennyttige arbejde. — *C. H.*

Postbud *Solkær* talte søndag den 16. marts i K. F. U. M.s yngste og ældste afd. i Kapernaums sogn om „vegetarisme, bøf eller bananer". Solkærs foredrag, der var spækket med små morsomheder, faldt i god jord blandt de unge K. F. U. M.'er, og inden mødet blev hævet, blev „Naturhelbredelsen" anbragt i foreningens bibliotek.

Forening mod tvangsvaccination.

Modstandere af den tvungne vaccination indbydes til et forhandlingsmøde om dannelsen af en forening mod tvangsvaccinationen.

Mødet holdes i sidesalen i kælderetagen i Grundtvigs Hus, Studiestræde, Torsdag d. 24. ds. kl. 8 aften.

Fabrikant *M. Bjørner* indbyder.

VEGETARISK TIDSSKRIFT

18. ÅRGANG 15. APRIL 1924 NUMMER 4

UDGIVET AF DANSK VEGETARISK FORENING. REDAKTION: KOMMUNELÆRER, CAND. PHIL. OLUF EGEROD (ANSVARSHAVENDE), RØDKILDEVEJ 40, TELEFON: GODTHÅB 2573, BRØNSHØJ, KØBENHAVN OG FULDMÆGTIG ST. FINK-JENSEN, USSERØD, KOKKEDAL

Hvad Maeterlinck mener om menneskets føde.

(Uddrag af *Diana Belais*. The open door. New York).

„Det var egentlig først igår, at menneskene opdagede, at de sandsynligvis havde begået store fejltagelser i valget af deres næringsmidler — at lidt frugt eller mælk, nogle få grøntsager, melholdige spiser, (ting, som de tidligere havde holdt for biting til deres altfor overdådige kost, som de derfor måtte arbejde så hårdt for at kunne erhverve) — var fuldstændig tilstrækkelige til at opretholde livets glød i selv det fineste og mægtigste liv.

Det må straks tilføjes, at af alle de indvendinger, der gøres imod vegetarianismen, kan ikke en eneste stå for en loyal og samvittighedsfuld undersøgelse. Jeg for min part kan bevidne, at de, jeg kender, der har viet sig selv til vegetarianismen, har opnået, at deres helbred er blevet forbedret, at de har fået fornyet styrke og livskraft, at deres hjerner er blevet klarere og hurtigere opfattende og i det hele taget er blevet forbedrede individer, en naturlig følge af at have befriet sig fra disse hundredårige fordomme.

Blev det en dag den almindelige tro, at menneskene kunde undvære den dyriske kost, vilde det ikke alene betyde en økonomisk revolution, men ligeså vel en forbedret moral. Thi vi ser, at den mand, der afholder sig fra kød, afholder sig også fra alkohol, og gør han dette, betyder det, at han også vænner sig bort fra de nedværdigende og dårlige fornøjelser i livet. Og det er jo netop i det lidenskabelige krav efter disse fornøjelser, i deres fortryllelse og i den skade, de forvolder, at de frygteligste hindringer for en harmonisk udvikling af menneskeracen ligger. Befrielsen herfra skaber andre og ædlere glæder end den glubske trang efter dårligt tidsfordriv, som alkohol fremkalder i et menneske."

Disse udmærkede udtalelser af Maeterlinck med deres bidende sandheder vil sikkert gøre mange kødspisere utrygge. *John Harwey Kellogg,* Battle Creek Sanatorium, har udgivet et interessant cirkulære, der gengiver en plakat fra Chikago kødpakkere og føjer hertil: „Hjælp! Onkel Sam! Hjælp os, eller vi forgå!" således råbte chikagopakkerne, og Onkel Sam kom dem til hjælp ved at anbefale offentligheden at bruge vedkommende produkter."

Plakaten lyder således:

„Kød er sundt!"

„Det er godt for helbredet og for kræfterne. Derfor, spis styrkende kødspiser!"

„Brug rigeligt af alle de forskellige slags og arter af kød!"

U. S. landbrugsdepartement.

At Onkel Sam har opnået et godt resultat af denne sin hjælp til kødforhandlerne, giver den officielle report fra landbrugsdepartementet den 28. februar 1923 et vidnesbyrd om, så de ihærdige anstrengelser, der er blevet gjort for at få kød til at fremtræde i publikums bevidshed som en meget stor nødvendighedsartikel, sikker har båret frugt.

„Den kulørte plakat med titlen „Kød er sundt!“ som er bleven udgivet af departementet er nu bleven omdelt; det første oplag på 5000 eksemplarer blev bogstavelig talt revet bort på et øjeblik. Plakaten er trykt i 5 farver, passende til at indrammes og ophænges i alle forretninger, kødhaller og andre offentlige lokaler. For at få dem udbredte så vidt muligt har departementet sat sig i forbindelse med den nationale kvæg og kød kommission, det amerikanske institut for kødpakkere og lignende andre instituter, for at de alle kan gøre bestillinger på plakaten.“

— — —

Men lad os så høre sandheden om de bakterier, der forefindes i kød! Dr. *C. E. Roderick*, chef bakteriolog ved Battle Creek sanatoriums laboratorium, har i en beretning, der nøje stemmer overens med lignende undersøgelser foretagne af *Weingirl* og andre bakteriologer, meddelt følgende derom:

	Bakterier pr. gram:
I bøf (oksekød)	1.250.000— 1.500.000
Svinekotelet	170.000— 2.900.000
Okselever	100.000—31.500.000
Saltet henkogt kød ...	10.000—31.000.000
Svinelever	100.000—95.400.000

Ved den friske slagtning af dyr forefindes der:

	Bakterier pr. gram:
Kalve	15.000.000
Heste	25.000.000
Geder	69.000.000
Køer	90.000.000
Østerssaft	3.400.000
Kloakvand	1.800

Kødbakterierne er af karakter lig bakterierne i gødning og forekommer ofte i større antal i kød end i frisk gødning. Alt kød bliver under slagtningen inficeret af gødningsbakterierne, og antallet af bakterierne stiger jo længere kødet oplagres.

Men vegetarer! læg mærke til dette: kødforhandlerne må iværksætte en livlig averteren for at kunne få afsat deres produkter. Vi derimod tror, at vort højere synspunkt må gøre et sådant indtryk, så vi tilsidst, naturligvis, vil vinde prisen.

Hvad er sand ægte Nydelse?

Nydelse er det blændende Maal for næsten al menneskelig Stræben. Menneskene *jager* efter Nydelse; som Insektet om Flammen sværmer de om alt, hvad de anser for egnet til at skaffe dem Nydelse. Ofte skammer de sig imidlertid ved at tilstaa, at det er saaledes; og sandelig har de ogsaa fuldkommen Ret, naar de siger, at det slet ikke er Nydelse, der er deres Maal. Thi den Nydelse, de jager efter, er ikke Nydelse, ikke sand Nydelse, men kun forloren Nydelse, falsk, uægte Nydelse. Sand Nydelse er ikke noget, man *jager efter,* næppe nok noget, man *søger.* At tale om at jage efter (sand) Nydelse er lige saa selvmodsigende som at tale om at jage efter Fred og Hvile. De falske Nydelser maa oprindelig være fremgaaet af det, der er Kilden til al Falskhed, Løgn og Bedrag, nemlig Menneskenes lavsindede Trang til at *gøre Indtryk* paa hinanden, dels for at behage og vinde Bifald, dels for at imponere og vække Frygt — eller Ærefrygt, og dels for at formilde dem, man selv mener at maatte frygte. Hermed hænger al det *udvendige Begær* sammen — (Nyfigenheden og Pirringslysten i Modsætning til den indre Trang), — det, der har løsrevet Nydelsen af den Livets store Sammenhæng, uden for hvilken intet har hverken Mening eller Eksistensberettigelse, — og udsondret den som noget, der havde sit Maal i sig selv, *Nydelse for Nydelsens Skyld* — (ligesom l'art pour l'art) — til Opmuntring mod „Livets Besværligheder", de ved det forløjede Liv skabte Plager.

Som en Hovednydelse og Grundlag for al anden Nydelse betragter man det uægte, forløjede Harmoniforhold, der bestaar i *behageligt Samvær og selskabelig Fællesnydelse* — (ingen kan jo dog rigtig nyde, naar de ser deres Næste lide; alle nyder bedst, naar andre deler deres Nydelse) — som er det, Folk i Reglen tænker paa, naar de taler om „Kærlighed". Saaledes er „Kærlighed" — hvilket Ord jo ikke betyder andet end Tilknytningsfølelse — blevet deres Gud; og Forstillelsen er bleven Samfundets højeste Lov.

Grundlaget for al sand, ægte Nydelse er imidlertid *Sandhed;* og Grundlaget for al ægte Sam-Nydelse er Oprigtighed. Men Sandheden er først og fremmest Naturen; og der er ikke anden sand Nydelse end Naturnydelsen, d. v. s. den Nydelse, der tjener Livets Trivsel, idet den bestaar i en Tilfredsstillelse af en naturlig Trang. (Nydelse kan jo ogsaa defineres som Tilfredsstillelse af en Trang; og den unaturlige, uægte, falske Nydelse er da Tilfredsstillelse af unaturlig, uægte, falsk, sygelig Trang). Der gives ingen Nydelse, der har til Formaal at „forsøde Tilværelsen" — (d. v. s. har sit Maal i sig selv). Livet, som det af Naturen og Skaberen er bestemt til at leves, er en fuldendt Enhed, der ikke trænger til krydrende Tilsætninger, men hvoraf heller intet kan bortelimineres, saaledes heller ikke Lidelsen, der er et nødvendigt Komplement til Nydelsen, i al Fald til aandelig Nydelse, — men for et aandeligt Væsen bliver enhver Nydelse som

enhver Lidelse delvis aandelig. Sand Nydelse er al det, der betinger Livets Udvikling mod Naturens Maal; og uden for denne Naturens Formaals-Sammenhæng findes ingen sand Nydelse; paa den anden Side medfører Udviklingen de Lidelser, som Udrensning, Ansporing og Stabilisering gør fornødne.

Ren Naturluft, rent Vand, Solens Lys og Nattens Mørke, naturbestemt Føde og naturbestemt Virksomhed, naturlige Tanker, naturlige Følelser og naturlig Stræben, dette er de sande Nydelser. Imidlertid kan to Ting nævnes som specifik Nydelse: 1. Hvilende rolig Beskuelse af Naturen, Livet og Aanden og deres Frembringelser, og 2. Virksom Deltagelse i disse uden Hæmning. Den første er en passiv, receptiv Nydelse, den anden en aktiv, produktiv, Dette vil med andre Ord sige, at der er størst, mest intens Nydelse, naar den ene af de to Hoved-Livsfaktorer er fremherskende og den anden tilbagetrængt, jo større des mere dette er Tilfældet, jo stærkere man *bliver paavirket* uden samtidig selv at paavirke, og jo stærkere man *selv virker* uden samtidig at blive paavirket, jo mere man giver uden samtidig at modtage og jo mere man modtager uden samtidig at give.

Alle de sande, ægte Nydelser — (aandelige og legemlige) — er naturlige Incitamenter eller Beroligelsesmidler for Livsfunktionerne — (de aandelige og de legemlige); men de falske Nydelser er *kun* naturstridig Pirring, der *kun* virker nedbrydende, selv naar der i Øjeblikket spores styrkende og beroligende Virkninger af dem. Det værste ved de falske Nydelser er dog maaske det, at de sammen med Livskraften i det hele særlig nedsætter *Nydelsesevnen,* og det baade overfor de sande og de falske Nydelser. Iøvrigt gælder jo det samme om de falske *Nydelser* som om alt falskt og uægte, at det først bliver tiltrækkende, naar man vænner sig til det, og i samme Forhold, som man mister Sansen for det ægte, for Natur, Sundhed og Renhed. Det er kun falskt, sygeligt Begær af forskellig Art, der driver én til at begynde paa en unaturlig Nydelse; men er man først gaaet i Lag med den — (har „rakt den en lille Finger") — saa kommer meget snart det Punkt, da den virkelig er bleven til Nydelse, d. v. s. at den ved sin stimulerende Virkning øver en Tiltrækning paa én, saa man nu er i dens Magt — (den har „taget hele Haanden"); men fra det Øjeblik, da man har vænnet sig saaledes til en naturstridig Nydelse, at den virkelig er bleven en Nydelse for én, fra det Øjeblik aftager denne Nydelse i Styrke og Omfang for hver Gang, man nyder den, saaledes at der til en virkelig Fortsættelse af Nydelsen kræves større Kvanta, mens Bibeholdelse af et konstant Kvantum betyder, at man kun tilfredsstiller en Vane eller en Tvangstanke. Dette gælder ikke alene falske Nydelser, men ogsaa al anden Falskhed (Forstillelse, Ceremonier); fra det Punkt at regne, hvor Tilvænning er indtraadt, aftager Tilfredsstillelsen ved det falske, mens dets Magt vokser og det saaledes, saa man kan sige, at disse to er omvendt proportionale; tilsidst indtræder der Lede og Modbydelighed og Væmmelse ved Falskheden, men — samtidig er dets Magt bleven urokkelig, og Mennesket er dermed fortabt, uhjælpelig prisgivet den fremmede Magt,

der har slaaet Rod i ham, saa dens Oprykning betyder hans Sønderlemmelse, mens dens Forbliven ogsaa betyder Ruin for ham. Det turde være af stor Betydning for Menneskenes Frigørelse fra det falske at komme til Erkendelse af dette Forhold, og for den enkeltes Frihed at forstaa det, forinden Falskhedens Magt over ham bliver for stor.

Naar en naturstridig Nydelse er blevet Vane, saa er det kun Vanen, man nyder, det at følge en Vane; men inden den bliver Vane, er det egentlig kun det pikante, der betinger Nydelsen; altsaa i ingen Tilfælde nyder man egentlig den paagældende Ting som saadan (Tobakken, Spiritussen o. s. v.).

Første Gang man nyder noget forløjet, falskt, naturstridigt, *nyder* man overhovedet ikke, d. v. s. ikke det, man foregiver at nyde, det forløjede, det falske; men man nyder derimod noget andet unaturligt, nemlig det *pikante ved at forvrænge* eller det, at *man imponerer andre ved Forvrængningen*. Det er jo *væsentlig* blot for *at imponere*, at man begynder at dyrke unaturlige Nydelser; man gør det for at *„vise sig"* (f. Eks. drikker, ryger o. s. v.), dels direkte, idet man vil vise, hvad man kan taale, og dels indirekte, idet man vil stramme sig op til større Præstationer i alle mulige Retninger, faa Mod og Kræfter o. s. v. Men ved Siden heraf findes der en sygelig Tilfredsstillelse ved at prøve paa at forvride Naturens Love, Fornuften, Moralen, trodse dem, vride dem af Led, karikere dem og stille dem paa Hovedet. Det som gælder om alle Forløjetheder, at de er sygelige Udvækster paa Livet, hæslige Kræftsvulster, det gælder ganske særlig om de forløjede, falske Nydelser og den forløjede, falske Nydelses*opfattelse*, der bl. a. udtrykkes i Ord som „Nydelsen for Nydelsens Skyld" — hvad der er et meningsløst og livsfjendsk Princip — og dermed ogsaa nydelsesfjendsk. Nydelse har som alt andet kun én Mening i den store Sammenhæng. De falske Nydelser er de tomme og ørkesløse, livsforkvaklende og livsforvrængende Pirringsnydelser, baade paa det sanselige og paa det sjælelige Omraade, Nydelse af Spiritus og dræbte Dyrs Kød, af Tobak, Parfume og Krydderier, de sammesatte, kunstig tillavede „fine" Retter — (efter Fraadserrecepter) — Sladder og Konversation, Varieté og Teater o. s. v. — Herhen hører overhovedet *det æstetiskes og Skønhedsdyrkelsens Forløjethed*. „Skønhed" er i sig selv intet, intet andet end en ædel Opfattelse af det ædles udvendige Former og haandgribelige, materielle Ytringer. Intet er i sig selv skønt — det skulde da være selve de abstrakte, etiske Idealer — men særdeles meget kan opfattes som skønt d. v. s. som Udtryk for disse Idealer. Men naar Skønhed betragtes som noget materielt-bestemt, da er det Forløjethed; og Dyrkelsen af „Skønhed" er en Stimulans, der maa sidestilles med andet Pjank og Tant. Karakteristisk for den forløjede Opfattelse paa dette Omraade er det, at Skønhed og Pynt for de fleste er saa godt som synonyme; — i Virkeligheden er de jo uforligelige Modsætninger, idet Pynt beroer paa Forfængelighed, d. v. s, Mangel paa Værdighed, det hæsligste af alt.

Skønhedsdyrkelsen, specielt i Form af Kunstdyrkelse er iøvrigt ogsaa forløjet paa en anden Maade, idet den er Udslag af mer eller mindre bevidst Snobberi. *Andr. Møller.*

(Uddrag [en Tyvendedel omtrent] af Foredraget „*Livets Løgne*“). Kunde muligt noget Medlem af Veg. Forening interessere sig for Udgivelsen af dette Foredrag i sin Helhed? *A. M.*

Fremtidens patient til sin læge.

(Fra Engelsk.)

En ny vaksine fundet
— hvor er der plads til den?
Min hele krop er prikket,
der er ingen flek igen.

Ryg, bryst og ben og arme
har mærker uten tal,
mere tatovert er neppe
nogen sydhavskanibal.

Mod tæring, kræft og kolera
de brugte serumsprøjten
og både sukkersyke
og difteri gik fløjten.

Ja selv for alderdommen
med alt dens bryderi
har den muntre apes kertel
for altid gjort mig fri.

Og nu en ny vaksine —
nej, må jeg be om ro,
jeg er hullet som et dørslag,
og hullene må gro.

Aa, vær da litt barmhjertig,
jeg ber i al min nød,
for skal dette være liv,
vil jeg heller være død.

(„*Dyrenes Beskytter*“).

Miss Mathilde Hompes †.

Den vegetariske bevægelse har ved Miss *Hompes*' død lidt et stort tab. Ikke blot var hun den udmærkede redaktør af „The Vegetarian Messenger“, den engelske landsforenings organ; men hun var tillige et meget virksomt medlem af bestyrelsen for den internationale vegetariske union (U. I. V.). Her udførte hun i en årrække et udmærket arbejde som sekretær; ved sin sprogbegavelse var hun udmærket skikket hertil; hun var født tysker og af jødisk herkomst; hendes moder var hollænder og hun levede det meste af sit liv i England. På den vegetariske kongres i Stockholm sidste år hørte man Miss Hompes tale både tysk og engelsk, således at de tilstedeværende tyskere og englændere hver for sig mente, at hun talte sit modersmål, og hun veg ikke tilbage for at tale endnu et par europæiske sprog.

Miss Hompes var meget lille af vækst og yderst beskeden i sin færd, men hendes personlighed var så udpræget, at man ikke kunde undgå at lægge mærke til hende, selv om hun ikke havde indtaget den ledende stilling hun gjorde. Hun talte med klarhed og ro, alt

var velovervejet, og medens hun talte, lyste hendes øjne af intelligens og en hjertelig mildhed, som gjorde, at alle kom til at holde af hende.

På kongressen i Stockholm nedlagde Miss Hompes på grund af alder — hun blev 70 år — sit hverv som sekretær i U. I. V.; men hun blev valgt til rådgivende og stemmeberettiget æres-sekretær for livstid. *F-J.*

Spredt og samlet.

Søren Knudsen: *„Om krigeren, tolderen og bonden Peter Brakker"*. Schultz forlag. Kbhvn. 1923. - På kongressen i Stockholm sidste år var en afdeling, hvor vegetarer havde udstillet forskellige ting, som gav et billede af, hvad de til daglig interesserede sig for — foruden vegetarismen naturligvis. Havde vi noget lignende her, vilde hr. Søren Knudsens bog have fået en smuk plads; for det første er den interessant efter sit lokalhistoriske indhold, men den er også smukt udstyret med forskellige initialer og andre billedprydelser, udført af forfatteren. Enhver, der har lidt sans for god historisk læsning, vil have glæde af bogen.

Vegetarismen på Island. Af et brev, som Københavns afdelingen har fået fra et af sine medlemmer, fru *C. Bjarnarson*, — hersteds kendt som fru *Torfasson* — fremgår det, at det trods vanskeligheden lader sig gøre at leve vegetarisk på Island. Fruen holder hus for sine to børn, en søn og en datter, og de lever vegetarisk. Frugt og grøntsager er næsten ikke til at købe.

Fru B. skriver endvidere: „Vi er ikke de eneste vegetarer her. Jeg tror, vi har den eneste vegetariske husholdning, men her er nogle enkelte, som er helt vegetarer." Vi må beundre disse venners nidkærhed for den vegetariske levevis på den fjerne, store ø, og vi må ønske dem al held i deres bestræbelser.

H. L. H.

The Food Reformers Year Book for 1924. Udg. af The London Vegetarian Society.

Det er en udmærket idé at udgive en sådan vegetarisk „vejviser". Her findes en mængde oplysninger om foreninger, kursteder, spisehuse, forretninger med sundhedsartikler i ind- og udland. Desuden artikler om vegetarisme, forskellige madopskrifter o. s. v., alt sammen såre fortræffeligt. Hvad der står i bogen vedrørende danske forhold er ikke helt rigtigt; men forhåbentlig er resten i orden.

Vor brevkasse.

Fremmedord. (I Anledn. af Brevkassestykket i Nr. 3). Det undrer mig, at Redaktøren har optaget et Stykke, hvis hele Hensigt er at *reprimandere* — (mon Hr. *S. K.* forstaar dette Ord?) — undertegnede Medarbejder for hans *Sprog* og Ordvalg. Man kan dog ikke mene, at jeg gør saa udstrakt Brug af Fremmedord, saa de vanskeliggør Forstaaelsen af *Meningen*, selv ikke for den *mindst* sprogkyndige Læser. Iøvrigt har jeg aldrig tænkt mig, at Vegetarernes Flertal skulde være saa materialistiske, at de ikke gerne benyttede en Lejlighed til at udvide deres Kundskaber, selv om det koster dem den Ulejlighed at slaa et Par Ord op i et Leksikon, eller saa nationalistiske, saa de kaster Vrag paa Sprogkundskaber, end sige saa bornerte Nationalfanatikere, saa de lider af Sprogrensningsmani. Min Mening om Sprogrensning kan læses i „Humanisten" Nr. 3, første Periode, og om Nationalisme i „Socialisten" Nr. 4, 6, 9 og 11 af 15. Aargang, Nr. 12 af 17. Aargang og Nr. 1 af 18. Aargang. I Korthed: jeg er grundueenig med Hr. *S. K.* Og jeg tilbageviser paa det skarpeste den uhørte Anmasselse, han gør sig skyldig i ved at ville foreskrive mig, hvilke Ord jeg maa bruge. Var han Redaktør af Bladet, kunde han jo nægte at optage Artikler med Ord, der mishagede ham; som Holder kan han lade være at læse mine Artikler, eller

han kan opsige sit Abonnement, hvis ikke Redaktionen vil gaa med til at stille de Krav til Medarbejderne, som han ønsker, der skal stilles. Men han skal ikke i sit taabelige Bondehovmod komme og fortælle mig, hvorledes jeg skal skrive. Iøvrigt er han jo sikkert Snob nok til ikke at ville have protesteret, hvis Forfatteren til de Artikler, der indeholder de ham mishagende Ord, havde været en *anden* — en med et Navn med en *Titel* foran; og jeg kan ikke tro, at nogen Læge — heller ikke *Ottosen* eller *Hindhede* — skulde have fundet paa at erstatte det gode Ord „*progressiv*" — det eneste der har foranlediget Hr. *S. K.*s Bersærkergang — med et mere dansk; „progressiv" er saamænd godt nok dansk, selv om det ikke er en Glose, der hører hjemme i Almuesproget — hvilket Sprog netop er det eneste, der kan staa paa egne Ben. Et „rent" Nationalsprog er det samme som et *Almue*sprog; men som Patriot vil Hr. *S. K.* vel nok have, at Dansk skal være et *Kultur*sprog. Undertegnede er nu imidlertid *ikke* Patriot, men tværtimod *Anti*-Patriot og overhovedet *anti-national* ikke blot *inter*national; jeg er ikke en „god Dansker"; og hvad Hr. *S. K.* kalder et „fornuftigt Menneske", det er jeg sandelig heller ikke. (Jeg tænker, det nærmest maa være, hvad jeg vil kalde en affekteret Spidsborgersnob).

Hr. *S. K.* er aabenbart kommet nogle Aarhundreder for sent til Verden; han burde — som ganske vist ogsaa en Del andre samtidige — have levet i Middelalderen; herpaa tyder ogsaa hans Forkærlighed for Fortids Sprog, som han finder mindre fremmed end de Ord af Nutidssproget, der tilfældigvis ikke er dagligdags i hans Kreds. Men den Slags Folk, der søger deres Kulturidealer i Fortiden — da Menneskene var *endnu* større Daarer, end de er *nu*, *endnu* nærmere Abe-Standpunktet — dem kan jeg iøvrigt ikke diskutere med, for her mangler ethvert Grundlag for Forstaaelse — selv bortset fra Brugen af en Argumentation efter Formlen „*fordi* det *er og bliver*", og fra den mærkelige Omstændighed, at Brugen af det uskyldige og dagligdags lille Ord „progressiv" kan udløse en saadan Række Fornærmelser som dem, Hr. *S. K.*s Opsats bestaar af — Fornærmelser af hvilke sikkert ikke en eneste vilde være fremkommet, hvis der havde staaet en Titel som *Dr.* eller blot *cand.* et eller andet foran Navnet. Hr. *S. K.* tror i sin Enfold, at det er en af hans Lige, der har følt Trang til at gøre sig vigtig — fordi han selv saa stærkt føler en saadan Trang, hvad hans Opsats viser, og hvad sikkert ogsaa er det eneste, Læserne kan faa ud af den. (Bemærk det forskruede „Hildesheim" d. e. Stridens Hjem). — — Hvad angaar de store og smaa Bogstaver, saa er det mig kært at gøre opmærksom paa, at det er mod mit Vidende og Vilje, naar mine Artikler er fremkomne uden store Bogstaver i Navneordene. Jeg kalder Bortkastelsen af de store Bogstaver for en Taabelighed — trods Autoriteter som Professorerne *Lehmann* og *Vilh. Thomsen*.

København, d. $^{20}/_{9}$-24. *Andr. Møller.*

P. S. Hr. *S. K.* taler om „Pral". Men hvorfor fortæller han, at han har „to Ordbøger af hver Slags?. Mon Hr. *S. K.* tror, at Ordet „*Artikel*" — et Fremmedord, der har hans naadige Bevaagenhed — kommer af det danske germanske Ord „tikke", siden han skriver det med *to* k'er? Han maatte jo ellers i en af sine 4 Leksika (d. e. Ordbøger) kunne finde Oplysning baade om dette Ords Sprogafstamning og om dets rette Bogstavering, ja denne sidste maa han sikkert kunne finde i alle 4 leksikale Værker (to af hver Slags!) som han glæder sig ved — (d. e. praler af) — at være i Besiddelse af. *A. M.*

* * *

Kritik er af det gode, når den øves saglig og hensynsfuld; men den er ikke god, når den som middel benytter stærke udfald og skældsord. I brevkassen i nr. 3 er der en kritik (af en navngiven indsenders artikel), hvori der findes følgende kraftige vendinger: „modbydeligt", „pralende måde", „ser grimt ud", „videnskabelig opstyltethed", „bristende evne", „så havde han teet sig som en god dansker og et fornuftigt menneske", „stigende tiltagen i tandløshed" og „naragtig indbildskhed". Det kan være, indsenderen mener, at en så kraftig konfekt er nødvendig; men en anvisning på, hvad vegetarer burde have opmærksomheden henvendt på, burde vist også have omfattet ovenstående citater.

Vilh. Date.

Plads søges.

En 16-årig ung mand (vegetar) søger plads ved landbrug, gartneri el. lign.

Svend Juul,
Pollux Allé 14, pr. Kastrup.

Vegetarisk kost

fås sundest, billigst og bedst hos fru *M. Klintø,* Langegade 17³, Kbhn. Str.
Elever undervises!

Undervisning

i

Talestemmens rette Brug

efter Prof. Engels Metode.

Stammen og Talefejl rettes.

Elisabeth Arboe,
Telf. Nora 222 x. diplom: Talelæreinde.
mellem 11—1 Dosseringen 63 A, St.

Raastrup Kursted samt Vegetarhjemmet „Anka"
(ved Christiansminde, Svendborg).

Vegetarisk-Kost, Lysbade og andre Bade. Behandling og Massage efter Skodsborg Metoden gives af Sygeplejersken og Indehaveren af Lysbadeanstalten i Svendborg. — Patienterne tilses af Dr. Liebmann, Turø.

Priserne er fra Kr. 4,50—Kr. 7,00 pr. Dag.

Anna Nielsen Ullerup.
Telef. Svendborg 755.

Højskolehjemmet i Roskilde.
Algade 12. Logi og veget. Kost faas.

Frydenstrand Sanatorium.
pr. Frederikshavn. Prospekt gratis.

Vegetarisk Restaurant,
Løvstræde 8, 1.
Telefon Byen 7419.
Morgenservering, Frokost, Middag, Smørrebrød og Frokostpakker.
Bedste, billigste og sundeste Ernæringskilde.
Vegetariske Husholdningskursus.
Sundheds- og religiøs Litteratur.

Fysisk Kuranstalt

Lysbadeanstalten med Fysisk-diætetisk Klinik ved Overlæge Carl Ottosen:

St. Kongensg. 36-38. Kbhv. K.
Telf. 9656.

Forlang Prospekt.

Skodsborg Badesanatorium

(Ikke Tuberkulose).
Største Helaars Kursted i Norden.
De bedste fysisk-diætetiske Kurmidler anvendes med godt Resultat.
Forlang Ill. Prospekt.

Er der noget i Vejen med Deres
da henvend Dem til

Niels Offersen,

6, Sværtegade 6,

og faa det gjort i Stand.

Telefon Byen 155

Eget Reparationsværksted.

Brilleglas indslibes efter Lægerecept.

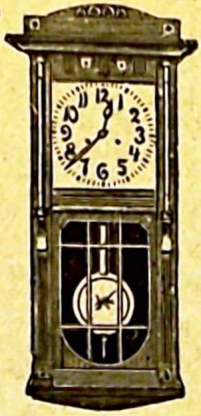

Drik ARA!

Glæd Deres Børn og Venner med Fru Frida Hansens velsmagende Sundhedsdrik Ara i Stedet for den sundhedsskadelige Kaffe eller Te!

10 Pakker portofrit for Kr. 11.00

En gros: Arakontoret

Nørre Allé 30, Aarhus Postkonto 8043

Forlang Ara hos Deres Købmand — Forhandlere Rabat

„Sana" Specialitet: **Sundhedsfødevarer.**

Soyabønner faas.

Smallegade 15. Kbh. F.

Telefon Goth. 4290.

Medlemmer Rabat.

Ny forretning for vegetarer.

Undertegnede medlem af D. v. f. har overtaget en forretning, Frederiksborgvej 29, L., telf. Taga 1961 y, og agter efterhånden at føre de specielle vegetariske varer til *særdeles rimelige priser.*

J. Pedersen.

Telefon Central 96 56 96 57 96 58

A/S Sanafen

Telefon Central 96 56 96 57 96 58

St. Kongensgade 36-38

I. **Kolonialafdeling:** Kolonial, Konserves, Sundhedsfødevarer, diætetiske Præparater m. m.

II. **Afdeling for Hygiejnisk Underbeklædning og Sundhedsplejeartikler** af enhver Art.

Medlemmer Rabat.

Hygiejnisk Konsulent: *Overlæge Carl Ottosen.*

Altid friske Specialiteter for Vegetarer, Sukkersyge og Afholdsfolk.

— Medlemmer Rabat. —

Udsøgte Kolonialvarer til Dagspris.

— Aaben hele Ugen. —

Specialforretningen „SANA", Skindergade 28. — Kbhvn. — Telefon 5650. —

Annoncepris: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinje eller 36 kr. pr. side.
Rabat: 15 pct. for 3 gange, 25 pct. for 6 gange, 33⅓ pct. for 12 gange.
Abonnementspris: 4 kr. årlig. Kan bestilles på alle postkontorer og hos landpostbudene samt hos redaktionen.

Emil Kristensens bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27. Kbhvn.